

Si algú, del fet que l'expressió clar i català signifiqui «sincerament, amb tota franquesa», en volia treure conseqüències o deduccions lògiques, bé que arriscades i de difícil demostració, sobre la idiosincràsia del nostre poble, podria encara reforçar la seva tesi adduint que són molt nombroses les expressions de que disposem per a indicar la mateixa idea: sense embuts, clar i net, net i cru, llis i ras, ras i curt, totes elles procedents del llenguatge popular. Hi hauriem d'afegir, encara, algunes expressions que no hi pertanyen, com sense circumloquis o sense ambages, pròpies de la llengua literària o escrita.

Ningú, certament, no pensarà rebutjar sense circumloquis, atès el coneixement general que es té d'aquesta forma culta, circumloqui, clarament llatinitzant, amb que tot hom ha topat un cop o altre en la llengua escrita. En canvi, és ben possible que sense ambages no deixi de suscitar les reserves d'algú, als ulls de qui pot aparèixer com urf castellanisme declarat que caldria rebutjar. Però no és pas així: és del mateix llatí que ens ha pervingut, com al castellà, la forma ambages, usada en la nostra llengua clàssica i que el Diccionari Fabra recull puntualment, amb l'exemple sense ambages com a cas principal d'aplicació. Com que no es tracta de cap forma popular, en segons quins textos hi escauria més alguna altra expressió equivalent, com és ara sense embuts. Però no fóra pas lícit d'esmenar sense ambages en un text expositiu en què l'autor se'n servis deliberadament.

Expressions com llis i ras, dit ben ras, dit ben curt, etc., són sovint usades per alguns autors, introduint una afirmació, per a indicar no que la formulen sense circumloquis o ambages, sinó més aviat en uns termes en què han prescindit del rigor científic o de la precisió acadèmica i han optat per uns de directes, planers i concisos, que s'adrecen a la immediata comprensió dels lectors.